

	Центрально український державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		ІСТОРІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ			
		Статус дисципліни: <i>Обов'язковий компонент</i>			
Галузь знань		«Освіта»			
Спеціальність		А4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»			
Освітня програма		«Середня освіта (історія та громадянська освіта)»			
Рівень вищої освіти		перший (бакалаврський)			
Форма навчання		денна/заочна			
Курс		1 курс			
Семестр		1 семестр			
Обсяг дисципліни		Кредити	4	Години	120
		Лекційні			26
		Практичні/семінарські			22
		Лабораторні			-
		Самостійна робота			72
Семестровий контроль		екзамен			
Викладач		Житков <i>Олександр Анатолійович</i> д.і.н., доцент, професор кафедри історії України та всесвітньої історії.			
Контактна інформація		gitkov_oa@ukr.net			
Кафедра		кафедра історії України та всесвітньої історії			
Факультет		факультет історії, бізнес-освіти та права			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями з історії формування та розвитку історичної думки на теренах України; вивчення процесу формування комплексу історіографічних та історичних джерел; усвідомлення ролі й місця поняттєвого апарату й термінології в українській історіографії; набуття знань стосовно теоретичних складових діяльності окремих науковців, формування наукових шкіл, ідейної та практичної сторони розвитку української історичної науки; виявлення впливу історичних знань на суспільну свідомість; розуміння місця сучасної української історіографії у контексті розвитку європейської та світової науки.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		Метою курсу є оволодіння програмовим матеріалом дисципліни, використання набутих знань у професійній діяльності передбаченій загальними й фаховими компетентностями; осягнення місця й ролі історіографічного компонента знань в освітньому процесі, громадській діяльності здобувачів освіти згідно ОПП спеціальності А4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»			
Компетентності		<i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх та історичних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю			

педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності.

ЗК 5. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), адаптуватися та діяти в новій ситуації.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будьяких інших проявів недоброчесності.

**Програмні результати
(Чому можна навчитися)**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть: аналізувати теоретичні та методологічні проблеми розвитку сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати наукових досліджень;

- застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології цифровий інструментарій і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень, реалізації інноваційних проектів;

- зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії до фахівців та осіб, що здобувають освіту;

- використати набуті знання у сфері громадської діяльності.

Фахові компетентності (ФК).

ФК 1. Здатність застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання інформації, вільно орієнтуватися у спеціальній науковій літературі, вміти знаходити інформацію, працювати з науково-методичною літературою та періодичними виданнями з метою використання в освітньому процесі новітніх досягнень педагогічних, історичних та юридичної наук.

ФК 4. Здатність пояснювати особливості розвитку історичної науки на різних часових та змістовних рівнях; розкривати особливості розвитку історичної науки на різних етапах; встановлювати закономірності розвитку історичної науки, користуватися термінологічним апаратом історичної науки; визначати об'єкт та предмет конкретного історичного дослідження; застосовувати основні принципи та методи

історичних досліджень; застосовувати різні підходи у дослідженнях відповідно до основних концепцій та парадигм в історичній науці.

ФК 6. Здатність опрацьовувати науково-історичну літературу, виокремлювати пізнавальні засади і методи створення історичних знань; застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії; фахово проводити самостійне історичне дослідження.

ФК 8. Здатність трактувати важливі проблеми вітчизняної і всесвітньої історії з точки зору різних концепцій і методологічних підходів; висвітлювати поступальний розвиток історичних знань й історичної думки з найдавніших часів до сучасного їх стану шляхом критичного аналізу науково-історичної діяльності й праць найбільш видатних представників світових і вітчизняних напрямків і шкіл історіографії.

ФК 10. Здатність застосовувати сучасні освітні технології у навчанні історії та громадянської освіти.

ФК 12. Здатність виявляти норми права, інститути та галузі, що визначають сферу реалізації приватних інтересів, що регулюють приватноправові відносини, а також організовувати засвоєння учнями відповідних знань.

ФК 13. Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.

ФК 14. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.

Зміст дисципліни

Теми лекцій:

Тема 1. Вступ до вивчення дисципліни «Історіографія історії України» (2 год.)

Тема 2. Історичні знання в Давній Русі (2 год.)

Тема 3. Інтерпретації історичного минулого Литовсько-Польської доби в історичних пам'ятках української історіографії (2 год.)

Тема 4. Історичні знання в українських землях XVII – XVIII століть (4 год.)

Тема 5. Історична наука в Наддніпрянській Україні у другій половині XIX століття (4 год.)

Тема 6. Українська історична думка на рубежі XIX – XX століть. Схема української історії Михайла Грушевського (2 год.)

Тема 7. Історична наука в добу Української революції 1917 – 1921 років (2 год.)

Тема 8. Радянська історична наука та історіографія 1930 – початку 1990-х років. (4 год.)

Тема 9. Розвиток української історичної науки в умовах сучасних наукових інтеграційних процесів (4 год.).

Теми семінарських занять:

Тема 1. Українська історична думка другої половини XVII століття (2 год.).

Тема 2. Історична думка XVIII століття в українських землях (2 год.)

Тема 3. Історична наука в Наддніпрянській Україні у першій половині XIX століття (2 год.)

Тема 4. В.Б. Антонович – засновник позитивістського напрямку історичних досліджень в українській історіографії (2 год.).

Тема 5. Народницька історіографія останньої третини XIX століття у науковій творчості вітчизняних істориків (2 год.)

Тема 6. Українська історична наука на початку XX століття (2 год.)

Тема 7. Українська історіографія 1920-х років: ідейні основи, наукові школи, видавнича діяльність (2 год.)

Тема 8. Українська історична наука в умовах політичної еміграції 1920 – 1930-х років (2 год.)

Тема 9. Радянська історична наука 1950 – початку 1990-х років (2 год.).

Тема 10. Українська історіографія на зламі століть (4 год.).

Самостійна робота:

1. Києво-Могилянська академія як осередок історичних знань.
2. Д. Бантиш-Каменський – автор першої синтетичної праці з історії України.
3. Внесок істориків першої половини XIX століття у розвиток української історичної думки.
4. Науково-видавнича діяльність «Руської трійці».
5. Діяльність Київської археографічної комісії.
6. Історичні погляди Т.Г. Шевченка.
7. Романтичний напрямок в українській історіографії другої третини XIX століття.
8. Роль наукового товариства імені Т. Шевченка у розвитку історичної думки.
9. Внесок І.Франка у збагачення знань з історії західноукраїнського селянства, джерельної бази української історії.
10. Формування наукових поглядів М. Грушевського.
11. Праці В. Липинського як основа консервативного крила української історіографії.
12. Внесок Д. Дорошенка у розвиток історичної науки.
13. Н. Полонська-Василенко – українська історикиня та історіографиня.
14. Д. Багалій – дослідник українського Сходу.
15. Заснування та діяльність історичної секції Української Академії Наук у 1920 — на початку 1930-х рр.
16. «Марксистська школа» академіка М. Яворського у 1920 роки.
17. Сталінсько-більшовицька ідеологія та її вплив на радянську українську історичну науку.
18. Створення Інституту історії України АН УРСР та його діяльність у 1930 – 1950-х роках.
19. Творчість М. Брайчевського як виклик радянській тоталітарній системі.
20. Українська історична наука діаспори 1960 – 1980-х років.
21. Дослідники історії Центральної України В. Ястребов та П.

Рябков.
 22. Видатний вчений славіст В. Григорович.
 23. Краєзнавчі дослідження історії Центральної України.
Реферативне повідомлення (12 год.)

Критерії оцінювання роботи студентів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на семінарському занятті складає 5 балів. До 2-х балів виставляється студентові, який робив вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляв неточності, старанно працював впродовж заняття, залучався до колективних обговорень. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме у підсумку за відповідний поточний контроль 0 балів.

Бали	Критерії оцінювання
5	Студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує
4	Студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Припускається незначних помилок чи неточностей.
3	Студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворюєвивчене не завжди логічно, з помилками.
1-2	Студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускає помилки

Підсумковий контроль

Підсумковою формою контролю з дисципліни «Історіографія історії України» є **екзамен**.

Екзамен проводиться відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю (60) та балів екзамену (40).

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним

	документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.
Політика курсу	Вимоги викладача 1. Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та практичних занять, а також виконання самостійної роботи відповідно до тем винесених на обговорення в семінарських заняттях. 2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. 3. Якщо студент відсутній з поважної причини, він має можливість здати виконані завдання на консультації (усно) або як виконане завдання онлайн.

Інформаційне забезпечення	Онлайн-ресурси •Бібліотека Гумер – гуманитарные науки. URL: https://www.gumer.info •Електронна бібліотека «Чтиво»https://chtyvo.org.ua/genre/istorychna/books/ •Енциклопедія історії України. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=tse_nzura_v_ukrajini •Українська бібліотечна енциклопедія. URL: https://ube.nlu.org.ua/article/Федотова%20Оксана%20Олегівна
---	---